

Review

Creative Sound Blaster Live! Digital Entertainment 5.1

Kemasukan kad bunyi Sound Blaster Live! (SBLive!) ke dalam pasaran telah mengubah arah audio komputer kepada audio 3D. SBLive! dipacu oleh chip EMU10K1 yang menyokong audio 3D, kesan persekitaran (*environmental effects*) dan EAX. EAX dibangunkan oleh Creative sebagai satu standard teknologi audio 3D untuk pengalaman audio terbaik. Teknologi EAX semakin banyak disokong oleh penguat perisian games selain daripada standard Microsoft DirectX yang turut menyokong audio 3D. SBLive! turut menyokong program naiktaraf Live!Ware yang menaiktaraf teknologi SBLive! melalui *driver* terbaru.

Kehadiran SBLive! yang pertama disusuli pula oleh SBLive! Value untuk menguasai pasaran kad bunyi berharga rendah. Setelah itu, ia dinaiktaraf kepada pelbagai model lain seperti SBLive! Platinum dan SBLive! Player.

Kemampuan kad pencepat grafik dan perisian pemain DVD terkini untuk memainkan filem DVD tanpa kad MPEG-2

telah meningkatkan permintaan terhadap sokongan untuk Dolby Digital 5.1. Oleh itu, Creative telah menaiktaraf SBLive! untuk menyokong Dolby Digital 5.1. 2 model yang dikeluarkan untuk pasaran Asia ialah SBLive! Digital Entertainment 5.1 (SBLive!DE) dan SBLive! Platinum 5.1.

SBLive!DE ialah kad bunyi yang disasarkan untuk pengguna yang memerlukan kualiti audio terbaik dengan harga yang rendah. Perbezaan ketara antara SBLive!DE dengan SBLive! Platinum yang lebih mahal ialah ia tidak dilengkapi dengan Live!Drive yang membolehkan sambungan audio di hadapan komputer.

Komputer ujian

Spesifikasi komputer ialah CPU Celeron 400, papan induk ASUS P3B-F (chipset Intel 440BX), 128MB RAM, cakera keras 5.1GB, pemacu CD-ROM 40x, DVD-ROM 12x dan Windows 98SE. *Speaker* yang digunakan ialah Cambridge Soundworks FPS2000 Digital.

Perisian DVD yang digunakan ialah

PowerDVD versi 3 manakala filem DVD yang digunakan ialah Mission Impossible 2, Gladiator dan The Matrix.

Pemasangan

Pemasangan SBLive!DE adalah seperti kad-kad PCI yang lain. Kad tersebut perlu dimasukkan pada slot PCI yang kosong. Kabel CD Audio dan CD SPDIF disambungkan kepada pemacu CD-ROM atau DVD-ROM. Terdapat 5 *jack* pada kad bunyi iaitu Analog/Digital Out, Line In, Microphone In, Line Out dan Rear Out. *Jack* Analog/Digital Out diperlukan untuk *speaker* 5.1, manakala Rear Out untuk *speaker* belakang bagi sokongan 4 *speaker*. Sambungan *speaker* yang sesuai dilakukan.

Bagi memasang driver pada Windows, anda perlu menekan butang Cancel apabila Windows mengesannya. Kemudian, Live!Ware dari CD pemasangan dijalankan. Pemilihan perisian standard seperti Cre-

Dolby Digital 5.1

Satu format bunyi yang membolehkan sehingga 6 channel bunyi untuk menghasilkan bunyi keliling (surround sound). 5 bermaksud 5 channel penuh, biasanya untuk *speaker* kiri, tengah, kanan, kiri keliling, dan kanan keliling, manakala .1 adalah channel bunyi bass untuk subwoofer. Bakal digunakan oleh pembangun game PlayStation2. Maklumat tentang Dolby di <http://www.dolby.com>.

DTS

DTS bermaksud Digital Theater System yang berfungsi sama seperti Dolby Digital. Bezanya ialah DTS menggunakan kurang compression berbanding Dolby Digital. Ini menyebabkan DTS menggunakan banyak ruang cakera dan menghasilkan bunyi yang lebih baik. Maklumat tentang DTS di <http://www.dtsonline.com>.

Creative Surround Mixer untuk pilihan persekitaran audio.

ative Launcher dan Creative PlayCenter untuk SBLive!DE dilakukan semasa pemasangan Live!Ware di dalam cakera keras. Pemasangan ini memakan masa kira-kira 5 minit sebelum Windows dimulakan semula (*restart*). Setelah itu, SBLive! boleh digunakan.

Perisian Creative Surround Mixer adalah penting sebagai nadi utama untuk menentukan jumlah *speaker* (2, 4, 5.1, Headphone atau Live!Surround), penggunaan EAX, sokongan Dolby Digital 5.1, dan aspek-aspek lain kad bunyi ini. Oleh itu, Surround Mixer ini perlu dijalankan dahulu untuk menentukan kesesuaian bunyi yang diperlukan oleh pengguna.

Perisian tersedia

Perisian utama yang boleh dipasang semasa pemasangan Live!Ware ialah Diagnostics, Launcher, Surround Mixer, AudioHQ, Wave Studio, PlayCenter 2, Recorder,

LAVA!, MediaRing Talk, Keytar, dan Rhythmania. Diagnostics digunakan untuk menguji kad bunyi anda. Launcher membolehkan fungsi-fungsi SBLive! dan perisian utamanya digunakan dengan segera. Ia bertindak seperti butang Start pada Windows.

AudioHQ mengawal peranti audio pada SBLive! seperti EAX, SoundFont dan lain-lain. Wave Studio pula ialah perisian mengedit bunyi. PlayCenter 2 boleh memainkan CD audio dan audio-audio digital lain seperti Wave, MP3 dan WMA. Selain itu, PlayCenter 2 boleh mengambil audio dari CD audio dan menukarkannya kepada MP3 pada kualiti sehingga 320kbps.

Recorder membolehkan anda merekod bunyi dari pelbagai sumber yang disediakan. LAVA! menyediakan animasi 3D yang mengikut rentak bunyi yang anda mainkan. Walau bagaimanapun, perisian LAVA! telahpun dinaiktaraf kepada Oozic dan boleh dipindahturun dari laman web Creative. MediaRing Talk ialah perisian komunikasi suara melalui Internet. Keytar membolehkan anda bermain gitar secara maya. Akhir sekali, Rhythmania membolehkan anda mencipta fail MIDI.

Perisian-perisian tambahan yang disediakan ialah Kool Karaoke, PixAround Pix-Maker Creative Edition, Future Beat 3D dan Prody Parrot. Kool Karaoke ialah perisian untuk untuk berkaraoke. PixMaker membolehkan anda menghasilkan imej panorama yang berputar 360 darjah. Future Beat 3D ialah perisian muzik yang boleh menghasilkan audio 3D. Akhir sekali, Prody Parrot menggunakan suara untuk melakukan arahan tertentu.

Perisian games pula ialah MDK2, Deus Ex dan Thief II : The Metal Age. Kesemuanya bukan dalam bentuk demo. Selain itu, terdapat perisian Game Commander Special Edition untuk memberi arahan menggunakan suara semasa bermain game.

Bunyi

Ujian bunyi dilakukan dengan *speaker*

Cambridge Soundworks FPS2000 Digital yang mempunyai 4 *speaker*. Creative mengesyorkan penggunaan *speaker* 5.1 untuk kesan bunyi terbaik seperti Cambridge Soundworks Desktop Theater 5.1 DTT2200 dan DTT3500 Digital.

Perisian pemain DVD yang menyokong keluaran melalui SPDIF diperlukan untuk menguji kemampuan SBLive!DE menyokong Dolby Digital 5.1 seperti PowerDVD dan WinDVD. Sokongan Dolby Digital 5.1 perlu dihidup pada Surround Mixer, butang Speaker. Tekan butang Advanced pada antaramuka Speaker untuk menghidupkan tettingkap untuk arahan sokongan Dolby Digital 5.1.

Bunyi Wave, CD audio, MIDI, dan MP3 yang dimainkan adalah baik. Tiada bunyi pecah atau bising. Audio 3Dnya pula benar-benar menjadi bagi penggunaan 4 *speaker*, terutamanya pada game yang menyokong EAX.

Bunyi Dolby Digital 5.1 yang dinyahkod oleh SBLive!DE menghasilkan kualiti bunyi yang baik walaupun terpaksa mengubah saluran bunyi 5.1 kepada 4.1. Bagi membolehkan SBLive!DE menyahkod Dolby Digital 5.1, audio perlu dikeluarkan pada *setting* SPDIF output dalam PowerDVD. Sebagai perbandingan dengan penyahkod perisian PowerDVD sendiri pada setting 4 *speaker* output, keduanya menghasilkan bunyi yang baik.

Kesimpulan

SBLive!DE terbukti sesuai untuk penggunaan umum yang tidak memerlukan kemudahan-kemudahan audio yang disediakan oleh Live!Drive pada SBLive! Platinum 5.1. SBLive! Platinum 5.1 yang lebih mahal ditujukan kepada peminat audio dan muzik yang banyak melakukan kerja-kerja terbabit. Kalau sokongan Dolby Digital 5.1 tidak diperlukan, anda boleh memilih SBLive! Value yang lebih murah. Sebagai kad bunyi yang menyediakan pengalaman audio, muzik dan game terbaik, memang siri kad bunyi SBLive! mampu memberikannya.

Akan datang...

Creative baru sahaja mengumumkan chip audio Creative Audigy yang bakal digunakan dalam kad bunyi terbaru Creative iaitu Sound Blaster Audigy. Maklumat lanjut tentang Sound Blaster Audigy akan dimaklumkan oleh Creative dalam masa terdekat. Selain itu, terdapat juga persaingan dari nVidia yang bakal mengeluarkan chipset nForce yang turut menggabungkan kad bunyi. Spesifikasi sokongan audio pada chip nForce MCP tampak hebat dengan sokongan Dolby Digital 5.1 dalam perkakasan. Papan induk yang menggunakan nForce dijangka berkos murah dan tidak memerlukan pengguna membeli kad bunyi yang baru.

Selain itu, filem DVD kini turut menyokong audio DTS. Baru-baru ini, Intervideo (www.intervideo.com) telah memperkenalkan WinDVD-DTS versi 3 yang mampu menyahkod audio DTS. Oleh kerana DTS hanya digunapakai untuk filem DVD sahaja, mungkin sukar bagi pengeluar kad bunyi menambah sokongan DTS.

Pelancaran Windows XP pada 25 Oktober ini bakal mengundang masalah pemacu bagi kad-kad bunyi yang sedia ada. Oleh itu, bersedialah untuk memindahturun pemacu terbaru dari laman web pengeluar kad bunyi anda.

